

Motion till riksdagen

1988/89:K432

av Elisabeth Fleetwood (m)

Sekretess för bibliotekens låntagarregister

Vem som helst kan vandra in på ett svenskt bibliotek och begära uppgifter om vilka böcker enskilda människor lånar. Den genomgripande datorisering som genomförs i allt snabbare takt bl.a. i våra kommunala bibliotek har inte undanröjt risken för att den enskildes integritet åsidosätts. Lån kan även i detta fall lätt kontrolleras under löpande utlåningstid.

Vad beträffar de manuella registren sparas låneuppgifterna och är därmed tillgängliga under en längre tidsperiod – enligt uppgift kan detta förekomma ända upp till flera år. Offentlighetsprincipen är av stort värde, bl.a. för att skapa möjligheter att kontrollera myndighetsutövningen.

Göteborgs biblioteksnämnd sände 1987 en begäran till justitiedepartementet om sekretessbeläggning av låntagarregister. Förslaget skickades på remiss till ett 20-tal instanser. Av dessa svarade alla utom tre. Därtill har ett 90-tal "spontana" svar inkommit från skilda kommuner. Stödet för förslaget var stort. Bland de positiva befinner sig Kungliga Biblioteket (KB).

Däremot avstyrker JO förslaget med motiveringen att det inte är fråga om några samhälleliga ingripanden mot enskilda individer i utsatt läge. Mot detta kan anföras att personlig integritet ej uteslutande relateras till samhälleliga åtgärder.

Likaså har datainspektionen (DI) avstyrkt med motivering att det skall föreligga påtaglig risk för att offentligheten leder till skada eller men för den enskilde för att en inskränkning att ta del av allmänna handlingar skall kunna ske.

Även med datoriserade register, där låneuppgiften försvinner efter återlämning, kvarstår dock risk för ingrepp i integriteten.

Är det exempelvis troligt att den som lånar böcker om vårdnadstvister, om att få barn efter 40 års ålder, om dold alkoholism vill ha sina boklån offentliga?

Vad beträffar lån till flyktingar och invandrare så skyddas de av utlänningssekretess så länge de inte är svenska medborgare. Betyder deras erhållande av svenskt medborgarskap att de inte längre är intressanta för sina tidigare hemländers kunskapare?

Hemställan

Mot. 1988/89

K432

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs
att riksdagen hos regeringen begär förslag om förstärkt sekretess för
låntagarregister inom det allmänna biblioteksväsendet.

Stockholm den 24 januari 1989

Elisabeth Fleetwood (m)